

Лариса О. Вдовенко*

ФІНАНСОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРАРНИХ КОМПАНІЙ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ТА ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті обґрунтовано теоретико-методологічний базис фінансової трансформації аграрних компаній в умовах глобалізації фінансового середовища та інтеграції у міжнародні ринки капіталу. Встановлено, що фінансова трансформація аграрних компаній у сучасних умовах виходить за межі традиційної модернізації фінансового управління та набуває ознак комплексного механізму адаптації підприємства до вимог глобального фінансового середовища. Для досягнення поставленої мети використано методи наукового узагальнення, систематизації, порівняльного аналізу, бібліографічного дослідження, структурно-логічного моделювання та методи теоретичного узагальнення. У статті доведено, що теоретико-методологічну основу фінансової трансформації формують положення теорії корпоративних фінансів, інституційної теорії ринків капіталу та концепції фінансової архітектури підприємства, які забезпечують формування системного підходу до модернізації фінансової системи аграрних компаній. Визначено, що фінансова трансформація реалізується через систему принципів, інституційних механізмів, фінансово-управлінських та технологічних інструментів, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та ринкової вартості підприємства. Обґрунтовано роль інституційних механізмів фінансової трансформації, зокрема корпоративного управління, IFRS, ESG-підходів, IPO readiness, due diligence та risk-management, у процесі адаптації аграрних компаній до міжнародних ринків капіталу. Встановлено, що комплексне використання зазначених механізмів забезпечує підвищення рівня фінансової прозорості, зниження інформаційної асиметрії та формування довіри міжнародних інвесторів. Систематизовано фінансово-управлінські та технологічні інструменти реалізації фінансової трансформації, до яких віднесено оптимізацію структури капіталу, стратегічне фінансове планування, систему внутрішнього контролю, ERP-системи, BI-аналітику, цифрову фінансову звітність та автоматизований фінансовий моніторинг. Доведено, що інтеграція зазначених інструментів забезпечує модернізацію фінансової архітектури аграрних компаній, підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами та формування адаптивної системи стратегічного фінансового управління. У результаті дослідження встановлено, що стратегічний ефект фінансової трансформації проявляється у зростанні капіталізації, інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та конкурентоспроможності аграрних компаній. Запропонований підхід формує теоретичне підґрунтя для подальшого розвитку механізмів інтеграції аграрних підприємств у міжнародні ринки капіталу та модернізації їх фінансової системи відповідно до вимог глобального фінансового середовища.

Ключові слова: фінансова трансформація; аграрні компанії; міжнародні ринки капіталу; корпоративне управління; IFRS; ESG; фінансова архітектура підприємства; risk-management; ERP-системи; інституційні механізми; фінансова стійкість; капіталізація.

Табл. 2. Літ. 18.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-298-444-461

* ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6283-2385>

* Vinnitsa National Agrarian University, Ukraine.

Larysa Vdovenko

FINANCIAL TRANSFORMATION OF AGRICULTURAL COMPANIES: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS AND INSTITUTIONAL MECHANISMS OF IMPLEMENTATION

The article substantiates the theoretical and methodological basis of the financial transformation of agricultural companies under conditions of globalization of the financial environment and integration into international capital markets. It has been established that, under modern conditions, the financial transformation of agricultural companies goes beyond the traditional modernization of financial management and acquires the features of a comprehensive mechanism for adapting enterprises to the requirements of the global financial environment. To achieve the stated objective, the methods of scientific generalization, systematization, comparative analysis, bibliographic research, structural-logical modeling, and theoretical generalization were used. The study proves that the theoretical and methodological foundation of financial transformation is formed by the provisions of corporate finance theory, institutional theory of capital markets, and the concept of enterprise financial architecture, which together ensure the formation of a systematic approach to the modernization of the financial system of agricultural companies. It is determined that financial transformation is implemented through a system of principles, institutional mechanisms, financial-management and technological instruments aimed at increasing investment attractiveness, financial sustainability, and market value of the enterprise. The role of institutional mechanisms of financial transformation, including corporate governance, IFRS, ESG approaches, IPO readiness, due diligence, and risk management, in the process of adapting agricultural companies to international capital markets is substantiated. It has been established that the integrated application of these mechanisms ensures an increase in financial transparency, reduction of information asymmetry, and formation of trust among international investors. The financial-management and technological instruments for implementing financial transformation are systematized, including optimization of capital structure, strategic financial planning, internal control systems, ERP systems, BI analytics, digital financial reporting, and automated financial monitoring. It is proved that the integration of these instruments ensures modernization of the financial architecture of agricultural companies, improvement of financial resource management efficiency, and formation of an adaptive system of strategic financial management. As a result of the study, it has been established that the strategic effect of financial transformation is manifested in the growth of capitalization, investment attractiveness, financial sustainability, and competitiveness of agricultural companies. The proposed approach forms a theoretical basis for the further development of mechanisms for integrating agricultural enterprises into international capital markets and modernizing their financial systems in accordance with the requirements of the global financial environment.

Keywords: financial transformation; agricultural companies; international capital markets; corporate governance; IFRS; ESG; financial architecture of the enterprise; risk management; ERP systems; institutional mechanisms; financial sustainability; capitalization.

Peer-reviewed, approved and placed: 09.04.2026

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації економіки та інтеграції аграрного бізнесу у міжнародний фінансовий простір суттєво зростає роль фінансової трансформації як стратегічного напрямку розвитку аграрних компаній. Посилення конкуренції за інвестиційні ресурси, волатильність світових фінансових ринків, зростання вимог міжнародних інвесторів до прозорості бізнесу, корпоративного управління та фінансової стійкості формують необхідність модернізації фінансової архітектури аграрних підприємств. У таких умовах фінансова трансформація перестає

бути виключно елементом внутрішнього фінансового менеджменту та набуває ознак комплексного процесу адаптації підприємства до вимог глобального ринку капіталу.

Особливого значення ці процеси набувають для аграрних компаній, діяльність яких характеризується високою капіталомісткістю виробництва, сезонністю формування грошових потоків, значною залежністю від природно-кліматичних факторів, нестабільністю світових аграрних ринків та потребою у довгострокових інвестиційних ресурсах [1-3]. Традиційні механізми фінансування, зокрема банківське кредитування, дедалі частіше не забезпечують необхідного рівня інвестиційної підтримки для модернізації виробництва, цифровізації бізнес-процесів, розвитку логістичної інфраструктури та впровадження екологічно орієнтованих технологій. У зв'язку з цим аграрні компанії змушені адаптувати власну фінансову систему до вимог міжнародного фінансового середовища, що передбачає зміну підходів до управління капіталом, корпоративного управління, фінансового контролю, інформаційного забезпечення та стратегічного фінансового планування.

Сучасні міжнародні ринки капіталу формують для аграрних компаній нові інституційні вимоги, які виходять далеко за межі традиційної фінансової звітності [4-6]. Мова йде про забезпечення прозорості фінансової інформації, відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності (IFRS), впровадження ESG-підходів, розвиток системи risk-management, внутрішнього контролю, due diligence та IPO readiness. У цих умовах фінансова трансформація повинна розглядатися не лише як зміна структури фінансування чи модернізація фінансових інструментів, а як комплексна перебудова фінансової архітектури підприємства, спрямована на підвищення ринкової вартості, інвестиційної привабливості та інтеграцію у міжнародний фінансовий простір.

Водночас у сучасній економічній літературі відсутній єдиний підхід до трактування економічної сутності фінансової трансформації. Значна частина досліджень акцентує увагу переважно на цифровізації фінансової системи, розвитку фінансових технологій або модернізації окремих елементів фінансового управління. Проте недостатньо дослідженими залишаються питання формування цілісного теоретико-методологічного підходу до фінансової трансформації аграрних компаній, який би поєднував положення теорії корпоративних фінансів, інституційної теорії ринків капіталу, концепції фінансової архітектури підприємства, а також систему принципів, функцій, інституційних механізмів, фінансово-управлінських і технологічних інструментів трансформації.

У зв'язку з цим актуальності набуває дослідження теоретико-методологічної основи фінансової трансформації аграрних компаній як комплексної системи інституційної, фінансової та управлінської адаптації підприємства до вимог міжнародних ринків капіталу. Формування такого підходу створює передумови для розробки сучасної моделі фінансової трансформації аграрних компаній, орієнтованої на підвищення капіталізації, забезпечення фінансової стійкості та інтеграцію у глобальне фінансове середовище.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансової трансформації аграрних компаній у сучасних умовах глобалізації економіки та інтеграції до міжнародних ринків капіталу дедалі активніше досліджується у працях вітчизняних науковців. Особлива увага приділяється питанням модернізації фінансового управління, трансформації структури капіталу, розвитку фінансових інструментів, інтеграції міжнародних стандартів фінансової звітності, розвитку цифрових фінансових технологій та формування механізмів підвищення інвестиційної привабливості підприємств.

У дослідженні Л.С. Морозової та І.С. Микитюк фінансова трансформація розглядається через призму модернізації фінансової системи України в умовах цифрової економіки [7]. Автори акцентують увагу на трансформації фінансової інфраструктури, розвитку цифрових фінансових технологій та необхідності адаптації фінансової системи до нових глобальних викликів. Важливим є підхід авторів до розуміння фінансової трансформації як процесу комплексного оновлення механізмів фінансового управління та фінансового регулювання.

Академік Ю.О. Лупенко досліджує фінансову трансформацію аграрних компаній у контексті цифрової економіки та розвитку сучасних систем фінансового управління [8]. Автор підкреслює, що фінансова трансформація аграрних підприємств охоплює модернізацію фінансової архітектури компанії, трансформацію механізмів управління капіталом, цифровізацію фінансових процесів, розвиток аналітичного забезпечення та оцінювання ефективності діяльності підприємства. Важливим аспектом дослідження є акцент на взаємозв'язку між фінансовою трансформацією, ринковою вартістю підприємства та його інвестиційною привабливістю.

Г.Б. Коломієць та Ю.О. Деревко розглядають фінансову трансформацію через розвиток цифрових фінансових інструментів та модернізацію фінансової інфраструктури [9]. Автори наголошують, що сучасна фінансова система формується під впливом фінансових технологій, онлайн-кредитування, цифрових платіжних систем, краудфандингових платформ та інших цифрових механізмів руху капіталу. Науковці підкреслюють, що фінансова трансформація передбачає не лише технологічне оновлення фінансового сектору, але й зміну підходів до управління фінансовими потоками та фінансовими ризиками.

У працях О.В. Гривківської та В.М. Томецького фінансова трансформація аграрних компаній розглядається як стратегічний процес підвищення інвестиційної привабливості підприємств та їх адаптації до вимог міжнародних ринків капіталу [10]. Автори акцентують увагу на необхідності модернізації корпоративного управління, розвитку системи внутрішнього контролю, впровадження IFRS, ESG-підходів та механізмів risk-management. Науковці підкреслюють, що фінансова трансформація повинна забезпечувати не лише фінансову стійкість підприємства, але й формування довіри міжнародних інвесторів.

Пузирьова П. досліджує трансформацію фінансової системи у контексті забезпечення економічної безпеки держави та адаптації фінансового

середовища до сучасних глобальних викликів [11]. Авторка підкреслює важливість розвитку цифрових фінансових інструментів, модернізації фінансового регулювання та формування стійкої фінансової системи, здатної забезпечувати стабільність функціонування економіки в умовах кризових трансформацій.

У статті М. Йоргачової та О. Ковальової фінансова трансформація розглядається як процес структурної модернізації фінансового ринку України в умовах цифровізації, міжнародної інтеграції та трансформації фінансового сектору [12]. Автори акцентують увагу на розвитку фінтеху, цифрових фінансових сервісів, модернізації фінансової інфраструктури та інтеграції українського фінансового ринку у міжнародне фінансове середовище.

Теоретико-методичні аспекти оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства досліджують Ю. Нікольчук та О. Лопатовська [13]. Автори обґрунтовують необхідність комплексного оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів як основи формування стійкої системи фінансового управління підприємством.

Проблеми комплексної оцінки фінансового стану підприємства розглядає С. Підгаєць [14], який обґрунтовує доцільність використання інтегральних показників фінансового стану для формування системи стратегічного фінансового управління та оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства.

Важливе значення для розвитку теоретико-методологічних засад фінансової трансформації мають дослідження І.Й. Плікус [15], у яких потенціал підприємства розглядається через поєднання економічної та бухгалтерської інтерпретації, що дозволяє комплексно оцінювати процеси трансформації фінансової системи підприємства.

О. Прендзевська акцентує увагу на проблемах точності фінансової аналітики в умовах постійної трансформації економічного середовища [16]. Авторка підкреслює, що якість фінансової аналітики безпосередньо впливає на ефективність стратегічного фінансового управління, оцінювання ризиків та прийняття інвестиційних рішень.

Окремий напрям досліджень пов'язаний із оцінюванням ефективності фінансової трансформації компаній. Зокрема, у праці М.А. Проданчука та Р.О. Анзіна фінансова трансформація розглядається як процес модернізації фінансової системи підприємства, спрямований на підвищення рівня капіталізації, інвестиційної привабливості та ефективності управління фінансовими ресурсами [17].

Попри значну кількість наукових праць, у сучасній економічній літературі недостатньо сформовано цілісний теоретико-методологічний підхід до фінансової трансформації аграрних компаній у контексті інтеграції до міжнародних ринків капіталу. Наявні дослідження переважно акцентують увагу на окремих аспектах фінансової трансформації – модернізації фінансової системи [7; 11; 12], розвитку цифрових фінансових технологій [7; 9], трансформації фінансового управління та структури капіталу [8; 10; 13; 14], фінансовій аналітиці та оцінюванні ефективності діяльності підприємств [15–18]. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання формування

теоретико-методологічного базису фінансової трансформації аграрних компаній, систематизації її принципів, функцій, інституційних механізмів та фінансово-управлінських і технологічних інструментів реалізації в умовах глобалізації фінансового середовища та інтеграції у міжнародні ринки капіталу.

Мета дослідження. Метою статті є розвиток теоретико-методологічних засад фінансової трансформації аграрних компаній шляхом формування цілісного підходу до визначення її економічної сутності, структурних компонентів, принципів, функцій, інституційних механізмів та фінансово-управлінських і технологічних інструментів реалізації в умовах інтеграції підприємств у міжнародне фінансове середовище та ринки капіталу.

Основні результати дослідження. Теоретико-методологічний базис фінансової трансформації аграрних компаній формується на поєднанні положень теорії корпоративних фінансів, інституційної теорії ринків капіталу та концепції фінансової архітектури підприємства, які в сукупності визначають напрями модернізації фінансової системи підприємства в умовах глобалізації фінансового середовища. В основу такого підходу покладено розуміння фінансової трансформації як системного процесу адаптації аграрних компаній до вимог міжнародних ринків капіталу через використання інституційних, фінансово-управлінських та технологічних інструментів.

Теорія корпоративних фінансів формує фінансову основу трансформаційних процесів та визначає взаємозв'язок між структурою капіталу, ринковою вартістю підприємства, фінансовими ризиками та управлінськими рішеннями. У межах даного підходу фінансова трансформація орієнтується на підвищення рівня капіталізації аграрних компаній, оптимізацію джерел фінансування та забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами. Водночас інституційна теорія ринків капіталу передбачає адаптацію підприємства до інституційних вимог глобального фінансового середовища через забезпечення фінансової прозорості, відповідності міжнародним стандартам корпоративного управління та розвитку механізмів взаємодії з міжнародними інвесторами.

Концепція фінансової архітектури підприємства забезпечує системний підхід до модернізації фінансової системи аграрної компанії та охоплює механізми управління капіталом, корпоративного управління, фінансового контролю, інформаційного забезпечення та стратегічного фінансового планування. Саме через трансформацію фінансової архітектури забезпечується інтеграція підприємства у міжнародні ринки капіталу, формування системи risk-management, підвищення ефективності фінансового управління та адаптація компанії до сучасних умов глобального фінансового середовища.

Важливу роль у реалізації фінансової трансформації відіграють принципи прозорості, фінансової стійкості, адаптивності, інтегрованості, цифровізації та ризик-орієнтованого управління, які формують методологічний каркас модернізації фінансової системи аграрних компаній. Дані принципи забезпечують узгодженість між стратегічними цілями розвитку підприємства, механізмами фінансового управління та вимогами міжнародного фінансового середовища.

Практична реалізація фінансової трансформації здійснюється через систему інституційних механізмів, до яких належать міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS), ESG-підходи, корпоративне управління, IPO readiness, due diligence та інтеграція у міжнародні фінансові інститути. Саме ці механізми формують інституційне середовище довіри міжнародних інвесторів та забезпечують адаптацію аграрних компаній до глобального ринку капіталу.

Водночас фінансова трансформація реалізується через використання фінансово-управлінських інструментів, зокрема оптимізації структури капіталу, risk-management, стратегічного фінансового планування, системи внутрішнього контролю та аналітичного забезпечення. Їх застосування спрямоване на підвищення ефективності управління фінансовими потоками, забезпечення фінансової стійкості підприємства та зростання його інвестиційної привабливості.

Суттєвого значення у сучасних умовах набувають технологічні інструменти фінансової трансформації, які включають ERP-системи, ВІ-аналітику, цифрові фінансові технології, автоматизований фінансовий моніторинг та цифрову звітність. Їх використання забезпечує цифровізацію фінансових процесів, підвищення якості фінансової аналітики та оперативності прийняття управлінських рішень.

Функції фінансової трансформації визначають її функціональне призначення у системі стратегічного розвитку аграрних компаній та охоплюють інвестиційну, інтеграційну, адаптивну, аналітичну, капіталізаційну та ризик-орієнтовану функції. Реалізація зазначених функцій забезпечує модернізацію фінансової системи підприємства, підвищення рівня капіталізації, інвестиційної привабливості та фінансової стійкості аграрних компаній.

У результаті фінансової трансформації формується нова модель фінансової архітектури аграрної компанії, орієнтована на зростання ринкової вартості підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності та інтеграцію у міжнародні ринки капіталу. Систематизацію складових теоретико-методологічного базису фінансової трансформації аграрних компаній наведено у табл. 1.

Таким чином, теоретико-методологічний базис фінансової трансформації аграрних компаній формує цілісну систему наукових підходів, принципів, інституційних механізмів та інструментів модернізації фінансової системи підприємства в умовах глобалізації фінансового середовища. Представлений підхід дозволяє розглядати фінансову трансформацію не як окремий елемент фінансового менеджменту чи цифровізації бізнес-процесів, а як комплексний механізм адаптації аграрних компаній до вимог міжнародних ринків капіталу. Систематизація складових теоретико-методологічного базису свідчить, що фінансова трансформація реалізується через поєднання інституційних механізмів, фінансово-управлінських та технологічних інструментів, які забезпечують модернізацію фінансової архітектури підприємства, розвиток корпоративного управління, підвищення прозорості бізнесу та інтеграцію компанії у міжнародне фінансове середовище.

Особливого значення у сучасних умовах набуває взаємозв'язок між механізмами корпоративного управління, IFRS, ESG-підходами, risk-

management та цифровими фінансовими технологіями, що формують нову модель стратегічного фінансового управління аграрною компанією.

Таблиця 1. Теоретико-методологічний базис фінансової трансформації аграрних компаній, розроблено автором

Складова теоретико-методологічного базису	Характеристика складової	Значення для фінансової трансформації аграрних компаній
Теорія корпоративних фінансів	Визначає взаємозв'язок між структурою капіталу, вартістю компанії, фінансовими ризиками та управлінськими рішеннями	Формує фінансову основу трансформації та орієнтує підприємство на зростання капіталізації й ефективності використання капіталу
Інституційна теорія ринків капіталу	Передбачає адаптацію підприємства до інституційних вимог міжнародного фінансового середовища та глобального ринку капіталу	Забезпечує інтеграцію аграрних компаній у міжнародні ринки капіталу та формування довіри інвесторів
Концепція фінансової архітектури підприємства	Охоплює систему корпоративного управління, фінансового контролю, управління капіталом та інформаційного забезпечення	Формує комплексну модель модернізації фінансової системи підприємства
Принципи фінансової трансформації	Прозорість, фінансова стійкість, адаптивність, інтегрованість, цифровізація, ризик-орієнтованість	Визначають методологічні засади та напрями реалізації фінансової трансформації
Інституційні механізми	IFRS, ESG-стандарти, корпоративне управління, IPO readiness, due diligence, інтеграція у міжнародні фінансові інститути	Забезпечують організаційно-інституційну адаптацію підприємства до вимог міжнародного ринку капіталу
Фінансово-управлінські інструменти	Оптимізація структури капіталу, risk-management, стратегічне фінансове планування, система внутрішнього контролю, аналітичне забезпечення	Формують систему управління фінансовими потоками, ризиками та інвестиційною привабливістю підприємства
Технологічні інструменти	ERP-системи, BI-аналітика, цифрові фінансові технології, автоматизований фінансовий моніторинг, цифрова звітність	Забезпечують цифровізацію фінансових процесів та підвищення якості управлінських рішень
Функції фінансової трансформації	Інвестиційна, інтеграційна, адаптивна, аналітична, капіталізаційна, ризик-орієнтована	Визначають функціональне призначення фінансової трансформації у системі стратегічного розвитку підприємства
Стратегічний результат фінансової трансформації	Зростання ринкової вартості, інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та міжнародної фінансової інтеграції	Відображає стратегічний ефект модернізації фінансової системи аграрних компаній

Саме така модель забезпечує підвищення інвестиційної привабливості, рівня капіталізації та фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції за інвестиційний капітал. Узагальнення представлених складових дозволяє стверджувати, що ефективність фінансової трансформації аграрних компаній значною мірою залежить від рівня інтеграції інституційних, фінансово-управлінських та цифрових механізмів у єдину систему стратегічного управління підприємством, орієнтовану на забезпечення довгострокового розвитку та інтеграцію у міжнародні ринки капіталу.

Інституційні механізми адаптації до міжнародних ринків капіталу формують організаційно-управлінську основу фінансової трансформації аграрних компаній та забезпечують їх відповідність вимогам глобального фінансового середовища. У сучасних умовах міжнародні інвестори оцінюють підприємство не лише за показниками прибутковості чи фінансової стійкості, але й за рівнем прозорості корпоративного управління, якістю фінансової звітності, ефективністю внутрішнього контролю, системою управління ризиками та відповідністю принципам сталого розвитку. У зв'язку з цим адаптація аграрних компаній до міжнародних ринків капіталу потребує формування цілісної системи інституційних механізмів, які забезпечують інтеграцію підприємства у глобальне фінансове середовище.

Одним із ключових інституційних механізмів є корпоративне управління, яке визначає систему взаємовідносин між власниками, менеджментом, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами. Ефективна система корпоративного управління забезпечує прозорість прийняття управлінських рішень, захист прав інвесторів, контроль за використанням фінансових ресурсів та зниження агентських конфліктів. Для аграрних компаній розвиток корпоративного управління є важливим чинником підвищення довіри міжнародних інвесторів і формування позитивної інвестиційної репутації підприємства.

Важливе значення у процесі інтеграції до міжнародних ринків капіталу має впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS). Використання IFRS забезпечує уніфікацію підходів до формування фінансової звітності, підвищення її прозорості, порівнянності та достовірності для міжнародних інвесторів і фінансових інституцій. У сучасних умовах відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності фактично є базовою умовою доступу компанії до міжнародного інвестиційного капіталу.

Суттєву роль у сучасній системі фінансової трансформації відіграють ESG-стандарти, які інтегрують екологічні, соціальні та управлінські аспекти у систему корпоративного управління та фінансового менеджменту підприємства. Для міжнародних інвесторів ESG-фактори поступово трансформуються з елементу корпоративної соціальної відповідальності у критерій оцінювання інвестиційної надійності компанії. У зв'язку з цим аграрні компанії змушені адаптувати систему фінансового управління до принципів сталого розвитку, екологічної відповідальності та соціальної прозорості бізнесу.

Важливим інституційним механізмом адаптації до міжнародних ринків капіталу є процедура *due diligence*, яка передбачає комплексне оцінювання

фінансового стану підприємства, структури капіталу, корпоративного управління, податкових ризиків, системи внутрішнього контролю та юридичної безпеки бізнесу. Проведення due diligence дозволяє міжнародним інвесторам оцінити рівень ризиковості підприємства та прийняти рішення щодо доцільності інвестування.

У контексті виходу аграрних компаній на міжнародні ринки капіталу особливого значення набуває IPO readiness – система підготовки підприємства до публічного розміщення акцій на міжнародних фондових біржах. Даний механізм охоплює трансформацію корпоративного управління, модернізацію фінансової звітності, формування системи внутрішнього контролю, підвищення прозорості бізнесу та адаптацію підприємства до вимог міжнародних біржових майданчиків.

Не менш важливим механізмом є інтеграція аграрних компаній у міжнародні фінансові інститути, що забезпечує доступ до міжнародного фінансування, грантових програм, інвестиційних платформ та інституційної підтримки розвитку бізнесу. Участь у міжнародному фінансовому середовищі сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства, диверсифікації джерел капіталу та формуванню довгострокових механізмів інвестиційного розвитку.

Таким чином, інституційні механізми адаптації до міжнародних ринків капіталу забезпечують трансформацію фінансової архітектури аграрних компаній відповідно до вимог глобального фінансового середовища. Їх реалізація спрямована на формування системи фінансової прозорості, підвищення довіри міжнародних інвесторів, зниження інформаційної асиметрії та забезпечення інтеграції аграрних компаній у міжнародний ринок інвестиційного капіталу.

Фінансово-управлінські інструменти реалізації фінансової трансформації формують практичний механізм модернізації фінансової системи аграрних компаній та забезпечують адаптацію підприємства до умов функціонування міжнародних ринків капіталу. Їх використання спрямоване на підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами, забезпечення фінансової стійкості, оптимізацію структури капіталу та зростання ринкової вартості підприємства.

Одним із ключових фінансово-управлінських інструментів є оптимізація структури капіталу, яка передбачає формування раціонального співвідношення між власним і позиковим капіталом з урахуванням вартості фінансових ресурсів, рівня фінансових ризиків та стратегічних цілей розвитку підприємства. Для аграрних компаній оптимізація структури капіталу має особливе значення через високу капіталомісткість виробництва, сезонність грошових потоків та потребу у довгострокових інвестиціях. Ефективне управління структурою капіталу забезпечує зниження вартості фінансування, підвищення фінансової стійкості та зростання капіталізації підприємства.

Важливим інструментом фінансової трансформації виступає система risk-management, яка охоплює ідентифікацію, оцінювання та управління фінансовими, валютними, інвестиційними, кредитними й операційними ризиками. Для аграрного сектору ефективно управління ризиками є критично

важливим з огляду на високу залежність від природно-кліматичних факторів, волатильності світових цін на аграрну продукцію та нестабільності міжнародного фінансового середовища. У сучасних умовах система risk-management трансформується у важливий елемент забезпечення фінансової безпеки та інвестиційної привабливості аграрних компаній.

Суттєву роль у процесі фінансової трансформації відіграє стратегічне фінансове планування, яке забезпечує формування довгострокової фінансової стратегії підприємства, прогнозування грошових потоків, оцінювання інвестиційних потреб та визначення джерел фінансування розвитку бізнесу. Реалізація стратегічного фінансового планування дозволяє аграрним компаніям формувати збалансовану модель фінансового розвитку та адаптуватися до змін зовнішнього фінансового середовища.

Важливим елементом фінансово-управлінських інструментів є система внутрішнього контролю, яка забезпечує контроль за ефективністю використання фінансових ресурсів, достовірністю фінансової інформації, дотриманням корпоративних процедур та мінімізацією фінансових ризиків. У контексті інтеграції до міжнародних ринків капіталу система внутрішнього контролю виступає важливим чинником формування довіри міжнародних інвесторів та забезпечення фінансової прозорості підприємства.

Особливого значення у сучасних умовах набуває аналітичне забезпечення фінансового управління, яке включає систему фінансового аналізу, оцінювання ефективності використання капіталу, прогнозування фінансових результатів та моделювання сценаріїв розвитку підприємства. Використання сучасних аналітичних інструментів забезпечує підвищення якості управлінських рішень, своєчасне виявлення фінансових ризиків та формування ефективної системи стратегічного управління підприємством.

У процесі фінансової трансформації важливу роль також відіграють інструменти управління ринковою вартістю підприємства, які спрямовані на підвищення рівня капіталізації, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності аграрних компаній. У сучасній практиці фінансового управління для оцінювання ринкової вартості підприємства дедалі активніше використовуються інтегровані моделі, що поєднують метод дисконтованих грошових потоків (DCF), механізми risk-management та концепцію реальних опціонів (Real Options), які дозволяють враховувати стратегічну гнучкість підприємства та невизначеність зовнішнього середовища.

Таким чином, фінансово-управлінські інструменти реалізації фінансової трансформації забезпечують модернізацію системи фінансового управління аграрних компаній, підвищення ефективності управління капіталом, мінімізацію фінансових ризиків та формування умов для інтеграції підприємств у міжнародні ринки капіталу. Саме через використання зазначених інструментів фінансова трансформація набуває практичного змісту та забезпечує стратегічний розвиток аграрних компаній в умовах глобального фінансового середовища.

Технологічні інструменти фінансової трансформації формують цифрову основу модернізації фінансової системи аграрних компаній та забезпечують

автоматизацію, інтеграцію й аналітичну підтримку фінансового управління в умовах глобалізації фінансового середовища. У сучасних умовах цифровізація фінансових процесів стає одним із ключових чинників підвищення ефективності управління капіталом, забезпечення прозорості фінансової інформації та адаптації підприємств до вимог міжнародних ринків капіталу.

Одним із базових технологічних інструментів фінансової трансформації є ERP-системи (Enterprise Resource Planning), які забезпечують інтеграцію фінансового, управлінського, виробничого та логістичного обліку в єдину інформаційну систему підприємства. Використання ERP-платформ дозволяє автоматизувати процеси управління фінансовими потоками, формування фінансової звітності, бюджетування та контролю використання ресурсів. Для аграрних компаній ERP-системи забезпечують синхронізацію виробничих і фінансових процесів, що є особливо важливим в умовах сезонності виробництва та високої капіталомісткості аграрного бізнесу.

Важливу роль у системі фінансової трансформації відіграє BI-аналітика (Business Intelligence), яка забезпечує обробку великих масивів фінансової інформації, формування аналітичних моделей, прогнозування фінансових результатів та підтримку стратегічних управлінських рішень. Використання BI-технологій дозволяє аграрним компаніям здійснювати моніторинг фінансових показників у режимі реального часу, аналізувати ефективність використання капіталу, оцінювати ризики та моделювати сценарії розвитку підприємства.

Суттєвого значення у процесі фінансової трансформації набувають цифрові фінансові технології (FinTech), які забезпечують модернізацію механізмів фінансового управління, електронного документообігу, цифрових платежів, фінансового моніторингу та взаємодії з фінансовими інституціями. Використання цифрових фінансових сервісів сприяє підвищенню швидкості фінансових операцій, зниженню транзакційних витрат та підвищенню прозорості фінансових процесів підприємства.

Одним із ключових елементів цифрової модернізації фінансової системи є автоматизований фінансовий моніторинг, який забезпечує постійний контроль за рухом фінансових ресурсів, дотриманням фінансових нормативів, рівнем ліквідності та фінансової стійкості підприємства. Використання автоматизованих систем моніторингу дозволяє оперативно виявляти фінансові ризики, відхилення у фінансових потоках та потенційні загрози фінансовій безпеці компанії.

У сучасних умовах особливого значення набуває цифрова фінансова звітність, яка забезпечує формування стандартизованої фінансової інформації відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS) та вимог міжнародних інвесторів. Використання цифрових форматів звітності, зокрема XBRL, сприяє підвищенню прозорості фінансової інформації, автоматизації процесів фінансового аналізу та інтеграції підприємства у міжнародне фінансове середовище.

Важливим технологічним інструментом фінансової трансформації також є інтеграція цифрових платформ управління даними, API-технологій та Big Data-аналітики, які забезпечують об'єднання фінансової, виробничої та

ринкової інформації в єдину систему управління підприємством. Це дозволяє аграрним компаніям підвищити точність прогнозування фінансових результатів, ефективність управління ризиками та якість стратегічного фінансового планування.

Таким чином, технологічні інструменти фінансової трансформації забезпечують цифровізацію фінансової архітектури аграрних компаній, автоматизацію фінансових процесів, підвищення ефективності фінансового управління та інтеграцію підприємств у міжнародний фінансовий простір. Саме використання сучасних цифрових технологій формує основу для побудови адаптивної, прозорої та інвестиційно привабливої фінансової системи аграрних компаній в умовах глобалізації ринків капіталу.

Таблиця 2. Інституційні механізми реалізації фінансової трансформації аграрних компаній, розроблено автором

Інституційний механізм	Характеристика	Роль у фінансовій трансформації
Корпоративне управління	Система взаємодії між власниками, менеджментом та інвесторами	Забезпечує прозорість управління та довіру інвесторів
IFRS	Міжнародні стандарти фінансової звітності	Підвищують прозорість і порівнянність фінансової інформації
ESG-стандарти	Інтеграція екологічних, соціальних та управлінських принципів	Формують інвестиційну привабливість та репутацію компанії
Due diligence	Комплексне оцінювання фінансового та управлінського стану підприємства	Дозволяє оцінити ризики та інвестиційну надійність компанії
IPO readiness	Підготовка компанії до виходу на фондовий ринок	Забезпечує адаптацію до вимог міжнародних бірж
Система внутрішнього контролю	Контроль за фінансовими потоками та звітністю	Підвищує фінансову дисципліну та прозорість діяльності
Risk-management	Управління фінансовими та інвестиційними ризиками	Забезпечує фінансову стійкість підприємства
Інтеграція у міжнародні фінансові інститути	Взаємодія з міжнародними банками, фондами та інвесторами	Розширює доступ до міжнародного капіталу
Аналітичне забезпечення	Фінансовий аналіз і стратегічне планування	Підвищує ефективність управлінських рішень
Цифровізація фінансових процесів	ERP-системи, BI-аналітика, цифрова звітність	Автоматизує фінансові процеси та підвищує якість управління
Результат реалізації механізмів	Зростання капіталізації та інвестиційної привабливості	Забезпечує інтеграцію у міжнародні ринки капіталу

Таким чином, інституційні механізми реалізації фінансової трансформації формують організаційно-управлінську основу інтеграції аграрних компаній у міжнародні ринки капіталу. Їх застосування забезпечує

адаптацію фінансової системи підприємства до вимог глобального фінансового середовища, підвищення рівня фінансової прозорості, ефективності корпоративного управління та інвестиційної привабливості компанії.

Систематизація інституційних механізмів свідчить, що фінансова трансформація аграрних компаній реалізується через поєднання механізмів корпоративного управління, міжнародних стандартів фінансової звітності, ESG-підходів, системи внутрішнього контролю, risk-management та цифровізації фінансових процесів. Саме комплексне використання зазначених механізмів забезпечує формування довіри міжнародних інвесторів, зниження інформаційної асиметрії та створення умов для залучення довгострокового інвестиційного капіталу.

Особливого значення у сучасних умовах набуває інтеграція інституційних та технологічних механізмів фінансової трансформації, що дозволяє аграрним компаніям підвищити ефективність фінансового управління, забезпечити відповідність міжнародним стандартам та сформувати адаптивну фінансову архітектуру підприємства. У результаті реалізації зазначених механізмів фінансова трансформація стає стратегічним інструментом зростання ринкової вартості, фінансової стійкості та конкурентоспроможності аграрних компаній у глобальному фінансовому середовищі.

Стратегічний ефект фінансової трансформації аграрних компаній проявляється у формуванні нової моделі фінансового розвитку підприємства, орієнтованої на забезпечення довгострокової фінансової стійкості, підвищення ринкової вартості та інтеграцію у міжнародні ринки капіталу. У сучасних умовах глобалізації фінансового середовища фінансова трансформація перестає бути лише механізмом модернізації фінансового управління і набуває ознак стратегічного інструменту забезпечення конкурентоспроможності аграрних компаній.

Одним із ключових стратегічних ефектів фінансової трансформації є підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Реалізація механізмів корпоративного управління, IFRS, ESG-підходів, risk-management та цифровізації фінансових процесів забезпечує формування прозорої системи фінансового управління, що підвищує рівень довіри міжнародних інвесторів та фінансових інституцій. У результаті аграрні компанії отримують можливість залучати довгостроковий інвестиційний капітал на більш вигідних фінансових умовах.

Суттєвим результатом фінансової трансформації є зростання ринкової вартості та капіталізації аграрних компаній. Оптимізація структури капіталу, підвищення ефективності фінансового управління, удосконалення системи стратегічного планування та впровадження сучасних механізмів управління ризиками сприяють підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів і формуванню стійких конкурентних переваг підприємства. У сучасних умовах ринкова вартість компанії дедалі більше залежить не лише від поточних фінансових результатів, але й від рівня її інституційної зрілості, прозорості та здатності адаптуватися до змін глобального фінансового середовища.

Важливим стратегічним ефектом фінансової трансформації є підвищення фінансової стійкості аграрних компаній. Формування системи risk-management, модернізація механізмів внутрішнього контролю, диверсифікація джерел фінансування та впровадження цифрових фінансових технологій забезпечують підвищення адаптивності підприємства до зовнішніх економічних ризиків, волатильності міжнародних ринків та нестабільності фінансового середовища. Для аграрного сектору це має особливе значення через залежність від природно-кліматичних факторів, цінових коливань та глобальної кон'юнктури аграрних ринків.

У процесі фінансової трансформації формується нова модель фінансової архітектури підприємства, яка забезпечує інтеграцію фінансового, управлінського, інформаційного та аналітичного контурів управління бізнесом. Це сприяє підвищенню якості стратегічних управлінських рішень, ефективності фінансового планування та прозорості фінансової інформації. У результаті підприємство отримує можливість більш ефективно реагувати на зміни міжнародного фінансового середовища та адаптувати власну фінансову стратегію до глобальних викликів.

Особливого значення у сучасних умовах набуває стратегічний ефект інтеграції аграрних компаній у міжнародні ринки капіталу. Фінансова трансформація забезпечує відповідність підприємства міжнародним стандартам корпоративного управління, фінансової звітності та інвестиційної прозорості, що створює передумови для виходу на міжнародні фондові біржі, залучення іноземних інвестицій та участі у глобальних фінансових проєктах. Водночас інтеграція у міжнародне фінансове середовище сприяє підвищенню міжнародної конкурентоспроможності аграрних компаній та розширенню їх інвестиційних можливостей.

Таким чином, стратегічний ефект фінансової трансформації аграрних компаній проявляється у комплексному підвищенні рівня капіталізації, інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та інтеграції підприємств у міжнародні ринки капіталу. У сучасних умовах фінансова трансформація стає ключовим стратегічним механізмом забезпечення довгострокового розвитку аграрних компаній та їх адаптації до глобального фінансового середовища.

Висновки. У статті обґрунтовано теоретико-методологічний базис фінансової трансформації аграрних компаній в умовах глобалізації фінансового середовища та інтеграції у міжнародні ринки капіталу. Встановлено, що фінансова трансформація аграрних компаній реалізується на основі поєднання положень теорії корпоративних фінансів, інституційної теорії ринків капіталу та концепції фінансової архітектури підприємства, які формують системне підґрунтя модернізації фінансової системи підприємства.

Систематизовано ключові складові теоретико-методологічного базису фінансової трансформації, зокрема принципи, функції, інституційні механізми, фінансово-управлінські та технологічні інструменти реалізації трансформаційних процесів. Доведено, що фінансова трансформація аграрних компаній здійснюється через інтеграцію механізмів корпоративного управління, IFRS, ESG-підходів, IPO readiness, due diligence, risk-management, цифрових фінансових технологій та систем стратегічного фінансового управління.

Обґрунтовано, що інституційні механізми фінансової трансформації забезпечують адаптацію аграрних компаній до вимог міжнародного фінансового середовища, підвищення рівня фінансової прозорості, зниження інформаційної асиметрії та формування довіри міжнародних інвесторів. Водночас фінансово-управлінські інструменти спрямовані на оптимізацію структури капіталу, підвищення ефективності управління фінансовими потоками, мінімізацію фінансових ризиків та зростання ринкової вартості підприємства.

Визначено, що технологічні інструменти фінансової трансформації, зокрема ERP-системи, ВІ-аналітика, цифрова звітність та автоматизований фінансовий моніторинг, формують цифрову основу модернізації фінансової архітектури аграрних компаній і забезпечують підвищення якості фінансового управління та стратегічного планування.

Доведено, що стратегічний ефект фінансової трансформації проявляється у підвищенні інвестиційної привабливості, фінансової стійкості, капіталізації та конкурентоспроможності аграрних компаній. У сучасних умовах фінансова трансформація набуває ознак стратегічного механізму інтеграції аграрних підприємств у міжнародні ринки капіталу та забезпечення їх довгострокового розвитку в умовах глобальної фінансової конкуренції.

1. Ніценко В.С. Потенціал розвитку крупнотоварного агробізнесу в Україні. Досвід роботи підприємств при фінансовій кризі: Збірник праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаїв: Ділова інформація, 2012. С. 15-16.

2. Управління інноваційним розвитком цукробурякового виробництва: Моногр. / Найда А.В., Сахацький М.П., Найда І.С., Запша Г.М., Ніценко В.С.; за ред. проф. Сахацького М.П. Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2013. 220 с.

3. Ніценко В.С., Мазіна К.С., Цуканов О.Ю., Остапенко Р.М. Соціально-економічні імперативи розвитку України. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». 2017. № 4. С. 41-58. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2017_4_7.

4. Ніценко В.С., Кравчук А.О. Значення внутрішнього контролю в управлінні переробним підприємством. Фінанси, облік, банки. 2014. № 1 (20). С. 215-218. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_31.

5. Nitsenko V.S. Innovative development of the oil and fat industry in the context of the functioning of agricultural holdings: the case of Ukraine. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Серія „Економічні науки”. 2020. № 2. С. 360-364. <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2020-2-371>.

6. Nitsenko V.S., Hanzhurenko I.V., Ingram K.L. The potential for development of oil and fat industry enterprises. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Серія „Економічні науки”. 2020. № 3. С. 226-238. <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2020-3-226>.

7. Морозова Л.С., Микитюк І.С. Теоретичні засади цифрової трансформації фінансової системи України. Ефективна економіка. 2024. № 3. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.7>.

8. Лупенко Ю.О. Ефективність фінансової трансформації аграрних компаній у цифровій економіці. Журнал з менеджменту, економіки та технологій. 2025. № 4. С. 293–310. <http://doi.org/10.69803/3083-6034-2025-4-293>.

9. Коломієць Г.Б., Деревко Ю.О. Цифрова трансформація фінансових інструментів небанківських установ як чинник повоєнного відновлення України. Управління змінами та інновації. 2025. № 14. С. 93–98. <https://doi.org/10.32782/СМІ/2025-14-14>.

10. Гривківська О.В., Томецький В.М. Фінансова трансформація аграрних компаній як інструмент підвищення інвестиційної привабливості на міжнародних ринках капіталу. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 82. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-168>.

11. Пузирьова П. Трансформація фінансової системи для забезпечення економічної безпеки та національних інтересів в умовах цифровізації. Journal of Innovations and Sustainability. 2024. Vol. 8. No. 4. <https://doi.org/10.51599/is.2024.08.04.12>.

12. Йоргачова М., Ковальова О. Передумови трансформації фінансового ринку України. *Economies' Horizons*. 2025. № 3(32). С. 65–79. [http://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(32\).2025.334875](http://doi.org/10.31499/2616-5236.3(32).2025.334875).
13. Нікольчук Ю., Лопатовська О. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства: теоретико-методичні та практичні аспекти оцінки. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 4 (04). С. 59–65. <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-4-11>.
14. Підгаєць С. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі розрахунку інтегрального показника. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-41>.
15. Плікус І. Й. Потенціал підприємства, його оцінка й трансформація: економічна та бухгалтерська інтерпретація. *Фінанси України*. 2012. № 4. С. 91–105.
16. Прендзевська О. Точність фінансової аналітики в умовах постійної трансформації. *Фінансовий директор компанії*. 2021. № 11. <https://e.fdk.net.ua/finansovyy-dyrekto-r-kompaniyi-2021-11/tochnist-finansovoyi-analitiky-v-umovakh-postiynoyi>.
17. Проданчук М. А. Анзін Р. О., Оцінка ефективності фінансової трансформації компанії. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10, № 1. С. 328–333. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-55>.
18. Ніценко, В.С., Семенцов, Р. (2021). Вплив глобальної пандемії covid 19 на фінансовий стан банків в Україні: визначення ймовірності дефолту в сучасних умовах. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*, 2(2), 33–43. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2021-2-04>.

1. Nitsenko, V.S. (2012). Potensial rozvytku krupnotovarnoho ahrnobiznesu v Ukraini. Dosvid roboty pidpriemstv pry finansovii kryzi: Zbirnyk prats Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Mykolaiv: Dilova informatsiia. pp. 15-16.
2. Naida, A. V., Sakhatskyi, M. P., Naida, I. S., Zapsha, H. M., & Nitsenko, V. S. (2013). Management of innovative development of sugar beet production: Monogr. Odesa: TOV «Leradruk». 220 p.
3. Nitsenko, V.S., Masina, K.S., Tsukanov, O.Yu., & Ostapenko, R.M. (2017). Socio- economic imperatives of Ukraine's development. Bulletin of the KHNAU named after V.V. Dokuchaeva Series "Economic Sciences", 4, 41–58. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhna_u_ekon_2017_4_7.
4. Nitsenko, V. S., & Kravchuk, A. O. (2014). The importance of internal control in the management of a processing enterprise. *Finance, accounting, banks*, 1(20), 215–218. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_31.
5. Nitsenko, V.S. (2020). Innovative development of the oil and fat industry in the context of the functioning of agricultural holdings: the case of Ukraine. *Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva, Serii „Ekonomiczni nauky”*, 2, 360–364. <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2020-2-371>.
6. Nitsenko, V.S., Hanzhurenko, I.V., Ingram, K.L. (2020). The potential for development of oil and fat industry enterprises. *Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva, Serii „Ekonomiczni nauky”*, 3, 226–238. <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2020-3-226>.
7. Morozova, L.S., & Mykytiuk, I.S. (2024). Teoretychni zasady tsyfrovoyi transformatsii finansovoi systemy Ukrainy [Theoretical foundations of digital transformation of the financial system of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, 3. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.7>.
8. Lupenko, Yu.O. (2025). Efektivnist finansovoi transformatsii ahrarnykh kompanii u tsyfrovii ekonomitsi [Efficiency of financial transformation of agricultural companies in the digital economy]. *Zhurnal z menedzhmentu, ekonomiky ta tekhnolohii*, 4, 293–310. <http://doi.org/10.69803/3083-6034-2025-4-293>.
9. Kolomiets, H.B., & Derevko, Yu.O. (2025). Tsyfrova transformatsiia finansovykh instrumentiv nebankivskykh ustanov yak chynnyk povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Digital transformation of financial instruments of non-banking institutions as a factor of post-war recovery of Ukraine]. *Upravlinnia zminyamy ta innovatsii*, 14, 93–98. <https://doi.org/10.32782/CMI/2025-14-14>.
10. Hryvkiivska, O.V., & Tometskyi, V.M. (2025). Finansova transformatsiia ahrarnykh kompanii yak instrument pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti na mizhnarodnykh rynkakh kapitalu [Financial transformation of agricultural companies as a tool for increasing investment attractiveness in international capital markets]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 82. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-168>.
11. Puzyrova, P. (2024). Transformatsiia finansovoi systemy dlia zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky ta natsionalnykh interesiv v umovakh tsyfrovizatsii [Transformation of the financial system to ensure economic security and national interests under digitalization]. *Journal of Innovations and Sustainability*, 8(4). <https://doi.org/10.51599/is.2024.08.04.12>.

12. Yorchachova, M., & Kovalova, O. (2025). Peredumovy transformatsii finansovoho rynku Ukrainy [Prerequisites for transformation of the financial market of Ukraine]. *Economies' Horizons*, 3(32), 65–79. [http://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(32\).2025.334875](http://doi.org/10.31499/2616-5236.3(32).2025.334875).
13. Nikolchuk, Yu., & Lopatovska, O. (2023). Efektyvnist vykorystannia finansovykh resursiv pidpriemstva: teoretyko-metodychni ta praktychni aspekty otsinky [Efficiency of enterprise financial resources use: theoretical, methodological and practical aspects of assessment]. *Transformatsiina ekonomika*, 4(04), 59–65. <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-4-11>.
14. Pidhaiets, S. (2024). Kompleksna otsinka finansovoho stanu pidpriemstva na osnovi rozrakhunku intehralnogo pokaznyka [Comprehensive assessment of the financial condition of an enterprise based on the calculation of an integral indicator]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 70. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-41>.
15. Plikus, I.Y. (2012). Potensial pidpriemstva, yoho otsinka y transformatsiia: ekonomichna ta bukhhalterska interpretatsiia [Enterprise potential, its assessment and transformation: economic and accounting interpretation]. *Finansy Ukrainy*, 4, 91–105.
16. Prendzevska, O. (2021). Tochnist finansovoi analityky v umovakh postoiinoi transformatsii [Accuracy of financial analytics under constant transformation]. *Finansovyi dyrektor kompanii*, 11. <https://e.fdk.net.ua/finansovyy-dyrektor-kompaniyi-2021-11/tochnist-finansovoyi-analitsky-v-umovakh-postiynoyi>.
17. Prodanchuk, M.A., & Anzin, R.O. (2025). Otsinka efektyvnosti finansovoi transformatsii kompanii [Assessment of the effectiveness of company financial transformation]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, 10(1), 328–333. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-55>.
18. Nitsenko, V., & Sementsov, R. (2021). The Impact Of The Covid 19 Global Pandemic On The Financial Condition Of Banks In Ukraine: Determination Of Probability Of Default In Modern Conditions. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*, 2(2), 33-43. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2021-2-04>.